

**ETTEVÕTLUS- JA INFOTEHNOLOOGIAMINISTER
MÄÄRUS**

Tallinn

2017 nr

Puudega inimeste erivajadustest tulenevad nõuded ehitisele

Määrus kehtestatakse ehitusseadustiku § 11 lõike 4 alusel.

**1. peatükk
Üldsätted**

§ 1. Määruse kohaldamisala ja eesmärk

(1) Käesoleva määrusega kehtestatakse puudega inimeste erivajadusi arvestades nõuded ehitisele, eesmärgiga tagada puudega inimeste takistuseeta ehitise kasutamine.

(2) Käesolevat määrust kohaldatakse järgmisele ehitisele või selle osale:

- 1) kus osutatakse avalikkusele suunatud teenust;
- 2) asulasisene avalikult kasutatav tee ja avalikkusele ligipääsetav eratee;
- 3) ehitis või selle osa, mis planeeringu või projekteerimistingimuste kohaselt peab vastama puudega inimeste erivajadustest tulenevatele nõuetele.

(3) Ehitis ja selle osa vastab lisaks käesolevas määruses sätestatud puudega inimese erivajadust arvestava takistuseeta liikumise ja ehitise kasutamise nõuetele ka juhul, kui ehitis ja selle osa vastab muule asjakohasele tehnilisele normile või standardile või on puudega inimese erivajadust arvestatud muul asjakohasel viisil.

**2. peatükk
Nõuded ehitise ligipääsetavuse tagamiseks**

§ 2. Nõuded teabe esitamisele

(1) Puudega inimesele antakse teavet liikumisteel eesolevast muutusest suunaviitade, pinnakatte erinevuse, kombatava reljeefse teekattematerjali, jalakäijaid suunavate piirete või helisignaali abil.

(2) Teave suunaviidal esitatakse mittepeegelduval ja kontrastsel taustal. Kirjätähtede kuju ja suurus peavad tagama teabe nähtavuse mõistlikust kaugusest ka vaegnägijale. Kasutatakse rahvusvahelisi tähiseid ja piktogramme.

§ 3. Nõuded avalikult kasutatavale objektile

(1) Avalikult kasutatav objekt (edaspidi *olmeobjekt*) peab olema ligipääsetav ja kasutamisevõimalusega ka puudega inimesele.

(2) Olmeobjekti kasutamiskõrgus peab vastama ratastoolis liikuja erivajadusele, olles

kõrgusega 0,75–1,4 meetrit.

(3) Olmeobjekti kasutamiseks peab selle ees olema ratastoolis liikujale vaba horisontaalne liikumisruum 1,5 korda 1,5 meetrit.

(4) Vähemalt üks teenindus- ja müügilett või kassa peab olema varustatud kuulmispuudega inimese erivajadust arvestava helivõimendussüsteemiga ning edastatav teave dubleeritud tekstilisel kujul vastaval infoekraanil. Juhul, kui teenindus- ja müügilett või kassa on eraldatud kõrge, helibarjääri tekitava pinnaga, peab tagama teenindaja nähtavuse. Helivõimendussüsteemi olemasolu tähistatakse vastava piktogrammiga.

§ 4. Nõuded parklale

(1) Liikumis- või nägemispuudega inimest teenindava sõiduki ning liikumispuudega juhi sõiduki (edaspidi üheskoos *puudega inimese sõiduk*) parkimiseks peab parkimiseks ettenähtud alal (edaspidi *parkla*) olema vähemalt:

- 1) üks protsent kõigist parkimiskohtadest, kuid mitte vähem kui kaks kohta;
- 2) üks koht alla 20 parkimiskohaga parklas.

(2) Vähem kui kümne parkimiskohaga parklas ei ole puudega inimese sõiduki parkimiskoha rajamine kohustuslik.

(3) Puudega inimese sõiduki parkimiskoht peab:

- 1) asuma sihtpunktile lähedal;
- 2) olema tähistatud vastava teemärgisega teekattel ning liiklusmärgiga, mis paikneb parkimiskoha ees või kõrval 1–1,2 meetri kõrgusel alusel või hoone seinal kuni ühe meetri kaugusel parkimiskohast;
- 3) olema vähemalt 3,6 meetrit lai ja 5 meetrit pikk ning parkimiskoha pikisuunal peab lisaks olema vähemalt 1,5 meetrit vaba ruumi;
- 4) olema kõva sileda kattega ja liiklemist segavate ebatasasusteta.

(4) Enam kui ühe parkimiskoha korral peab käesoleva paragrahvi lõike 3 punktis 2 nimetatud liikluskorraldusvahend olema täiendatud parkimisala ulatust tähistava lisatahvliga.

(5) Kui puudega inimese sõiduki parkimiskohta ei ole võimalik rajada sihtpunkti lähedusse, on parkimiskoht vähemalt 2,5 meetrit lai, kui vahetult selle kõrval on vähemalt ühe meetri laiune kõnni-, jalg- jalgratta- ja jalg- või jalgrattatee (edaspidi *kergliiklustee*).

(6) Puudega inimese sõiduki parkimiskohaga piirneva kergliiklustee külje äärekiivid ei tohi olla kõrgemad kui 30 millimeetrit.

§ 5. Nõuded parkla sissepääsule

(1) Parklasse sisse- ja väljapääsul peab olema vähemalt ühe meetri laiune läbipääsuava.

(2) Kui parklasse sisse- ja väljasõiduks on vaja kasutada fonosüsteemi, peab sisse- ja väljasõidu juures olema piktogrammiline tähistus, mis teavitab fonosüsteemi olemasolust.

(3) Fonosüsteemil, peab olema visuaalne väljund, mis võimaldab kuulmispuudega inimesel aru saada kutsungi aktiveerumisest, kutsungile vastamisest ja tõkkepuu avanemisest.

§ 6. Nõuded sõidutee ja raudtee ületamise kohale ning jalakäijafoorile

- (1) Ülekäigurada, mida puudega inimesed sageli kasutavad, varustatakse jalakäijat suunavate piiretega ja jalakäijafoor helisignaalliga ning tulede vahetumise intervalli näitava sekundinäidikuga.
- (2) Ülekäiguraja liikumissuunal ei tohi olla takistust, välja arvatud jalakäija liikumist suunav lahendus.
- (3) Ülekäiguraja lähedal paiknev takistus peab olema kontrastselt ja reljeefselt tähistatud.
- (4) Jalakäijale ettenähtud tee või tee osa peab samatasandilise raudteega lõikuma võimalikult täisnurkselt ning olema tasapinnaline ja raudteeületuskoha katte ja rööbaste kõrguste vahega mitte üle 25 millimeetri.
- (5) Jalakäijafoor, mille fooritule muutmiseks on nupp, peab asuma ülekäiguraja serva mõttelisest pikendusest kõnniteele mitte kaugemal kui 400 millimeetrit ja mitte kaugemal kui 500 millimeetrit sõidutee servast. Jalakäijafoori nupp peab olema 1–1,1 meetri kõrgusel.

§ 7. Nõuded sõidutee ületamise koha teekattematerjalile

- (1) Ülekäiguraja liikumissuunal ei tohi teekattematerjalina kasutada muna-, täringu- ja muud ebatasast ning laia ja sügava vuugivahega paigutatavat kivi, välja arvatud muinsuskaitsealal, UNESCO maailmapärandi nimekirja kantud ja miljöövärtuslikul alal.
- (2) Ülekäiguraja algus ja lõpp tähistatakse kergliiklusteel hoiatava kombatava, teekattest erinevat tooni reljeefse teekattematerjaliga kogu ülekäigu laiuses ning paigutussügavusega vähemalt 400 millimeetrit.
- (3) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud teekattematerjal paigaldatakse risti tee ületamise suunaga. Juhul, kui teekattematerjali ei ole võimalik paigaldada kogu ülekäigu laiuses, paigaldatakse see vähemalt kahe meetri laiuses. Ülekäigurajani suunamiseks kasutatakse suunavat kombatavat reljeefset teekattematerjali.
- (4) Ülekäiguraja üleminek sõiduteelt kergliiklusteele peab olema sujuv, ilma järskude ja teravate servadeta.

§ 8. Nõuded ohutussaarele

- (1) Ohutussaar rajatakse, kui sõidutee laius on üle 11 meetri või sõiduteel on üle kahe sõiduraja.
- (2) Ohutussaare laius peab olema vähemalt kaks meetrit ja pikkus vähemalt kolm meetrit. Ohutussaar peab sarnaselt kõnniteega olema tõstetud sõidutee pinnast kõrgemale.
- (3) Ohutussaarele minekut peab tähistama hoiatav kombatav reljeefne teekattematerjal ülekäigurajal. Ülekäigurajani suunamiseks kasutatakse suunavat kombatavat reljeefset teekattematerjali.

(4) Ohutussaart läbiv ülekäigurada võib asuda sõidutee tasapinnal, kui selle algus ja lõpp on tähistatud hoiatava kombatava reljeefse teekattematerjaliga nii, et nägemispuudega inimene tajub liiklemisolukorra muutumist.

§ 9. Nõuded ühissõiduki peatusele

(1) Ühissõiduki peatus (edaspidi *peatus*) ja ootekoda peavad eristuma ümbritsevast keskkonnast ning olema üldjuhul valgustatud.

(2) Peatuse ootealale pääsemiseks võib ääre- või piirdekivi kõrgus sõiduteest olla kuni 30 millimeetrit.

(3) Peatuses asuv valgustus- või liiklusmärgi post, prügikast, infotahvel ja muu liikumist segav objekt peab olema kontrastselt ja reljeefselt tähistatud.

(4) Ühissõiduki esiukse avanemise koht peatuse ootealal peab olema tähistatud hoiatava kombatava reljeefse teekattematerjaliga.

(5) Ootekojas peavad olema istetasapind kõrgusega 450–500 millimeetrit. Ootekoja klaaspinnad peavad olema tähistatud kontrastselt.

(6) Peatuses peab olema ühistranspordi sõiduplaan ja kaart, kus on nähtav kohandatud transpordi liikumine.

§ 10. Nõuded kergliiklusteele

(1) Kergliiklustee peab olema tasase pinnaga ja kõva kareda või seotud materjalist kattega, mis märgudes ei muutu libedaks.

(2) Kergliiklustee peab olema vähemalt 1,5 meetri laiune ning sellelt hooneni viiv tee peab olema vähemalt 1,2 meetri laiune. Kergliiklustee pikikalle ei tohi ületada kuut protsenti ja põikikalle 3,5 protsenti.

(3) Kergliiklusteel ei tohi olla teede kasutamist ja parkimist takistavaid objekte ega eenduvaid ehitiseosi, mis vähendavad tee kasutuslaiust alla 1,2 meetri, või peavad need olema tähistatud kontrastselt ja reljeefselt ning jääma tee ühele poolele.

(4) Üle kuue protsendi pikikaldega tee kõrvale rajatakse iga 300–400 meetri järel istepingiga puhkekoht. Puhkekohta tähistavad ja suunavad viidad peavad olema hästi märgatavad.

(5) Laudtee peab olema vähemalt 1,6 meetrit lai, laudade vahega kuni viis millimeetrit ning piiratud vähemalt 50 millimeetri kõrguse äärisega mõlemal pool laudteed. Pealesõidu kalle peab jääma käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud piiridesse ning olema sujuv ja ilma servade ja astmeteta.

§ 11. Nõuded jalgteele ja kõnniteele

(1) Kõnnitee peab:

1) olema ehitatud sõidutee pinnast kõrgemale ja eraldatud sõiduteest vähemalt 60 millimeetri

kõrguse äärekiviga või

2) tähistatud kontrastselt ja kombatavalt.

(2) Jalgteelt ja kõnniteelt vedeliku ärajuhtimiseks kasutatakse:

1) laugeid keskele kaldu või nõgusaid renne kogulaiusega 400–600 millimeetrit ja sügavusega 20 millimeetrit;

2) restidega renne juhul, kui restid on kogu ulatuses olemas või

3) muud sarnast lahendust, mis tagab puudega inimese erivajadust arvestava takistuseeta liikumise.

§ 12. Nõuded muudele rajatistele

(1) Pääs käigutunnelisse või -sillale peab olema varustatud panduse, lifti või muu samaväärse lahendusega.

(2) Terrass ja vaateplatvorm piiratakse 1–1,3 meetri kõrguse ning nähtavust mittesegava piirdega.

§ 13. Nõuded liftile

(1) Lift peab olema ligipääsetav liikumisabivahendi kasutajast puudega inimesele. Nõue loetakse täidetuks, kui lift vastab standardi EVS-EN 81-70:2003 või samaväärsetele nõuetele.

(2) Teeninduskeskusega suhtlemiseks peab lift olema varustatud kuulmispuudega inimese erivajadust arvestava helivõimendussüsteemiga ja tähistatud vastava piktogrammiga.

§ 14. Nõuded pandusele

(1) Pandus on kaldtee, mida kasutatakse ühendusteena eri tasapindade vahel.

(2) Pandus peab olema kõva ja kareda pealispinnaga, mis märgudes ei muutu libedaks. Panduse ühenduskoht tasapinnalise teesaga peab olema sujuv, kuni 5 millimeetriste vahede ja servadega.

(3) Panduse pikikalle võib olla kuni kuus protsenti.

(4) Panduse pikikalde puhul üle viie protsendi on vajalik sirgpanduse puhul vähemalt 1,5 meetri pikkune ja keerdpanduse puhul vähemalt kahe meetri pikkune puhkemade iga kuni kuue meetri pikkuse teelõigu järel. Keerdpanduse mademe pikkust mõõdetakse siseküljelt.

(5) Pandus peab värvitoonilt tasapinnalisest teesast erinema või pikikalde korral üle viie protsendi peab panduse algus ja lõpp olema kontrastibaga tähistatud.

(6) Kui panduse pikikalle on üle viie protsendi, peavad panduse mõlemal pool olema käsipuud. Panduse käsipuud peavad jätkuma katkematult ka puhkemademetel. Viie ja väiksema protsendise pikikaldega pandus peab olema piiratud 50–70 mm kõrguse äärisega.

(7) Kui ei ole võimalik ehitise iseärasuste tõttu käesoleva paragrahvi lõikes 3 sätestatud nõuet järgida, võib panduse pikikalle olla kuni kümme protsenti.

(8) Trepiga külgnev pandus eraldatakse trepist alumise käsipuuni ulatuva tiheda varb- või võrkpiirdega.

(9) Metallrestist panduse korral ei tohi restiava suurus takistada ratastooli, kepi või karkude kasutamist.

(10) Panduse kohal peab olema vähemalt 2,3 meetrit vaba ruumi. Ühesuunalise liiklusega sirgpanduse minimaalne laius on 1 meetri ja kahe- suunalisel 1,8 meetrit. Keerd- panduse laiused on samad, ent täispöörde puhul ei tohi laius olla alla kolme meetri.

(11) Ümberehitatava ehitise puhul, kus panduse rajamine ei ole võimalik, võib hoonesse sissepääsul ja hoone sees kasutada teisaldatavaid tööstuslikke teleskoopseid rels- või plaatpanduseid, mille kandevõime on vähemalt 220 kilogrammi ning mis on ettenähtud ka elektrilisele liikumisabivahendile. Teisaldatava panduse olemasolu ja võimalik alternatiivne sissepääs tähistatakse hoone peasissepääsul vastavalt käesoleva määruse § 17 lõikele 3.

§ 15. Nõuded trepile

(1) Käesoleva määruse tähenduses on trepp kolme või enama astmega tõus.

(2) Trepiaste peab:

- 1) olema tasase ja mittelibiseva pinnakattega;
- 2) värvitoonilt tasapinnast erineva või trepi esimene ja viimane aste olema tähistatud vähemalt 50 millimeetri laiuste kontrastsete vöötidega astme kogupikkuses;
- 3) läbipaistvuse puhul olema tähistatud vähemalt 50 millimeetri laiuste kontrastsete vöötidega astme kogupikkuses või muul märgataval moel;
- 4) hoones asuva trepi ja kaetud välistrepi puhul olema vähemalt 300 millimeetrit lai ja kuni 160 millimeetrit kõrge;
- 5) lahtise välistrepi puhul olema vähemalt 400 millimeetrit lai ja kuni 130 millimeetrit kõrge;
- 6) olema ninadeta ning trepi avatud küljelt vähemalt 20 millimeetri kõrguste põskedega, täisnurkse profiiliga.

(3) Ühe korrusekõrguse vahel oleval trepil peab olema üks trepimade. Trepimademe kohal peab olema vähemalt 2,3 meetrit vaba ruumi.

(4) Katkematult ka trepimademel jätkuv käsipuu peab olema trepi mõlemal pool.

§ 16. Nõuded käsipuule

(1) Käsipuu peab asuma trepiastme esiservast mõõdetult 900 millimeetri kõrgusel ja dubleeriv käsipuu 700 millimeetri kõrgusel ning seinast või kinnisest piirdest vähemalt 45 millimeetri kaugusel ja olema sellest kontrastselt eristuv.

(2) Trepipiirde pulkade vahekaugus võib olla kuni 110 millimeetrit. Kui trepipiirdena kasutatakse klaaspaneeli, peavad need olema kontrastselt tähistatud.

(3) Käsipuu peab ulatuma mõlemas suunas üle panduse kaldeosa ning üle trepi esimese ja viimase astme tõusu 300–400 mm. Käsipuu otsad peavad olema takerdumise vältimiseks painutatud allapoole ja kinnitatud kas pööranda külge või ühendatud madalamal asuva

käsipuuga.

(4) Käsipuu peab olema ümara või ristkülikukujulise profiili ja mõõtmetega vastavalt:

- 1) ümarprofiili läbimõõt 30–40 millimeetrit;
- 2) ristkülikukujulise profiili paksus 25–30 millimeetrit;
- 3) übermõõt 120–180 millimeetrit.

3. peatükk

Nõuded hoone ligipääsetavuse tagamiseks

§ 17. Hoone üldnõuded

(1) Hoone aadressi või asutuse nimetuse tähistus peab vastama käesoleva määruse § 2 lõikes 2 sätestatud nõuetele.

(2) Sissepääs hoonesse peab vastama järgmistele nõuetele:

- 1) sissepääsutasandini on astmeteta tõus panduse või muu samaväärse lahenduse abil;
- 2) sisenemisala on ühtlaselt ja hästi valgustatud;
- 3) sissepääsu ukse ees on vaba horisontaalne ruum 1,5 korda 1,5 meetrit;
- 4) nägemispuudega inimesele sissepääsu leidmise hõlbustamiseks peab sissepääsu juures olema suunav helisignaal või muu tehniline lahendus;
- 5) tuulekoja sügavus avatud uste vahel on vähemalt 1,5 meetrit ja laius ühesuunalisel liikumisel 1,2 meetrit;
- 6) jalaresti restiava suurus ei tohi takistada ratastooli, kepi või karkude kasutamist;
- 7) fonosüsteem peab vastama käesoleva määruse § 20 lõikes 4 kehtestatud nõuetele.

(3) Puudega inimesele kohandatud parkimiskoht, sissepääs ja evakuatsioonitee tähistatakse vastava piktogrammiga ja suunanoolte abil ning lisatakse infotelefoni number.

§ 18. Nõuded hoonesisesele liikumisteele

(1) Hoonesse sisse ja väljapääs ning hoonesisene avalikult kasutatav ruum peab liikumisabivahendiga liikujale olema takistuseta ligipääsetav liikumistee kaudu.

(2) Kui hoone eri korrustel või eri tasapindadel asuvad avalikult kasutatavad ruumid on omavahel funktsionaalselt seotud hoonesisese ühendustee kaudu, siis peab nende ruumide vahel olema tagatud ühendus liikumisabivahendiga liikujale lifti, panduse või muu samaväärse lahenduse abil. Platvormlifti mõõdud ja kandevõime peavad võimaldama elektrilise liikumisabivahendi teisaldamist.

(3) Hoonesisene liikumistee peab olema:

- 1) tasase ja mittelibiseva pinnakattega;
- 2) suunavate kombatavate ja kontrastsete juhtteede ja hästi märgatavate ning selgesti loetava teabe või viitadega, millel kasutatakse vastavat piktogrammi ja punktkirja.

(4) Hoonesisene liikumistee, tasapindade vaheldumise ja ruumide paiknemise märkamise hõlbustamiseks kasutatakse kontrastseid värve, erinevaid põrandakattematerjale, vastavat valgustust, helisignaali või muud samaväärset lahendust.

§ 19. Nõuded uksele

(1) Hoonesse sissepääsuks ja väljapääsuks kasutatav ning hoonesisesel liikumisteel olev uks (edaspidi *uks*) peab vastama käesolevas paragrahvis sätestatud nõuetele. Pendel- ja pöördukse kasutamisel peab liikumisteel olema käesolevas paragrahvis sätestatud nõuetele vastav kõrvaluks.

(2) Ukse ees peab olema horisontaalne vaba pind ukse laiuses ja pikkusega 1,5 meetrit alates uksest. Kaldpind ei tohi lõppeda vahetult ukse ees.

(3) Uks peab olema lävepakuta, kuid kui ehituslikult on nõutav lävepaku olemasolu, siis selle kõrgus ei tohi olla üle 50 millimeetri.

(4) Lävepakk, mille kõrgus on 25–50 millimeetri, tasandatakse mitteläbivajuva kaldpleki või -liistuga. Tasandus peab olema tehtud kogu ukseava laiuses ning tasanduse pikkus ei tohi olla üle 150 millimeetri.

(5) Ukse piirdelauad, ukseleht või ukselehe ääred peavad olema seinast kontrastselt eristuvad. Täisklaasuks ja suur klaaspind uksele peavad olema kontrastselt tähistatud.

(6) Ukse valgusava laius peab olema vähemalt 800 millimeetrit ja kõrgus vähemalt kaks meetrit.

(7) Koridori otsauks nihutatakse teljelt võimalikult kõrvale ukse pöördtelje poole. Koridori külgsainas olev uks peab olema otsaseinast vähemalt 600 millimeetri kaugusel.

§ 20. Nõuded ukse avanemisele

(1) Uks peab avanema evakuatsiooni suunas ja vähemalt 90 kraadi. Nõuet ei pea järgima olemasoleva ehitise ümberehitamisel, kui ust ei ole võimalik nõuetekohaselt paigutada.

(2) Uks peab avanema ja sulguma kergelt või automaatselt. Tellitult avanema ukse lahtiolek peab võimaldama puudega inimesel sellest läbimineku piisava ajavaruga või olema tellimisel reguleeritav.

(3) Ukse automaatse avanemise nupp, magnetkaardi lugeja ja klaviatuur peavad olema tähistatud puudega inimese erivajadust arvestaval kujul ning põrandast kuni 1,1 meetri kõrgusel seadme keskkohast mõõdetuna ja ukse avanemise poolse küljel, nad ei tohi jääda ukselehe pöörderaadiuse sisse ning peaks olema suletud uksest mõistlikus kauguses ning puudega inimesele kasutatavad tema erivajadust arvestades.

(4) Fonoluku olemasolu peab olema tähistatud piktogrammiliselt, arvestades nägemispuudega inimese erivajadust. Fonolukul peab olema visuaalne ja auditivne väljund, mis hõlbustab puudega inimesel aru saada kutsungi aktiveerumisest, kutsungi vastuvõtmisest ja ukse avanemisest.

§ 21. Nõuded hoone avalikult kasutatava ruumi sisustusele ja seadmetele

(1) Avalikult kasutatava ruumi (edaspidi *ruumi*) põrandakate peab olema libisemiskindel, aluspõranda külge tugevasti kinnitatud, võimalikult ühetooniline ja ei tohi olla läikiv ega

tekitada staatilist elektrilaengut.

(2) Ruumi, välja arvatud kontserdi- ja teatrisaali ning ruumi puhul, kus viiakse läbi usulist talitust ja teenistust, projekteerimisel ja siseviimistlusel kasutatakse tehnoloogiat ja materjale, mis aitavad kaasa ruumi kaja vähendamisele.

(3) Avalike ürituste toimumispaigas peavad olema ette nähtud ligipääsetavad vaatajakohad puudega inimestele ja liikumisabivahendi kasutajatele – minimaalselt kaks ratastoolikohta 60 istekoha kohta, iga järgneva 60 istekoha kohta üks ratastoolikoht ning juhttee nägemispuudega inimestele.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud ligipääsetavad vaatajakohad peavad paiknema saali eri piirkondades ja tasanditel. Nendesse kohtadesse peab olema tagatud takistuseta ligipääs, 1,5-meetrise läbimõõduga manööverdamisruum, minimaalse ruumiga 900 korda 1200 millimeetrit ühe koha kohta.

(5) Ligipääsetavate vaatajakohtade vahele paigutatakse abistajaistmeid. Ligipääsetavad vaatajakohad tähistatakse kontrastselt ja reljeefselt ning vastava piktogrammiga ja suunanoolte abil.

(6) Avalike ürituste toimumispaigas peab edastatav heli olema dubleeritud kuulmispuudega inimese erivajadust arvestava helivõimendussüsteemiga. Helivõimendussüsteemi olemasolu tähistatakse vastava piktogrammiga.

(7) Vähemalt üks teeninduslett, -luuk, -kassa ja pileti müügi- ja kontrollimispunkt peab vastama käesoleva määruse §-s 3 sätestatud nõuetele.

(8) Bassein peab olema varustatud tehnilise lahendusega, mis tagab liikumispuudega inimesele turvalise laskumise basseini ja sealt tõusu.

(9) Riietehoius peab olema rõivaste paigutamisel arvestatud liikumispuudega inimeste erivajadusega. Peab olema tagatud põrandast kuni 1,4 meetri kõrgusel paiknevate riidepuude, põrandast kuni 1,2 meetri kõrgusel paiknevate nagide või põrandast 0,7–1,2 meetri kõrgusel paiknevate riulite olemasolu.

(10) Kui käesoleva määruse § 1 lõike 2 punktides 1 ja 3 sätestatud ehitises või selle osas edastatakse üld- või operatiivinfot helisüsteemi kaudu, siis peab see olema kuulmispuudega inimese jaoks dubleeritud tekstilisel kujul vastaval infoekraanil.

§ 22. Nõuded majutushoonele

Majutushoone puudega inimesele kohandatud ruum peab lisaks vastama järgmistele nõuetele:

- 1) ruumi ukse sulgemispoolisel küljel on lisakäepide;
- 2) tavakõrguses ukseilm on dubleeritud 1–1,2 meetri kõrgusel oleva ukseilmaga;
- 3) ruumis on vähemalt 1,2 meetri laiune liikumistee;
- 4) voodi ees on 1,5-meetrise läbimõõduga manööverdamisruum;
- 5) voodi päitses on kättesaadav valgustuse lüliti ning häirenupp või -nupu pikendusnõör, sisetelefon või abi kutsumise seade;
- 6) ruumis on stroboskoopiline valgusti või alarmseade, mida saab häireolukorras juhtida väljastpoolt ruumi;

- 7) seadmed on kättesaadavad ja kasutatavad, paigalduskõrgusega 750–900 millimeetrit;
- 8) individuaalne tualett- ja pesemisruum vastab käesoleva määruse §-des 24 ja 25 sätestatud nõuetele.

§ 23. Nõuded avalikult kasutatava ruumi valgustusele

Avalikult kasutatav ruumi valgustus peab vastama standardi EVS-EN 12464-1 või samaväärsetele nõuetele.

§ 24. Nõuded erivajadust arvestavale tualettruumile

(1) Kui hoones on avalikuks kasutamiseks määratud tualettruum või tualettruumid, siis peab vähemalt üks neist vastama puudega inimese erivajadusele. Kogu tualettruumi sisustus peab olema muust ruumist kontrastselt eristuv.

(2) Tualettruumi ukse välisküljel peab olema piktogrammiline tähistus.

(3) Tualettruumi uks peab avanema väljapoole ja olema ühe käega kergesti avatav. Ust peab saama seest lukustada pööratava lukk-käepidemega ja vajadusel väljast avada.

(4) Ukse siseküljel peab olema horisontaalne lisakäepide uksehingede poolses servas, sellest 100 millimeetri kaugusel. Lisakäepide on 400–600 millimeetri pikkune painutatud metall- või plastkäepide paigalduskõrgusega 850–950 millimeetrit, kuid mitte kõrgemal lukustusest ja ukseingist.

(5) Tualettruumi vähimad mõõdud on:

- 1) sisemõõdud 2,2 korda 2,5 meetrit;
- 2) ratastooli jaoks vaba ruumi laius 900 millimeetrit;
- 3) ratastooli jaoks vaba pöörde läbimõõt 1,5 meetrit.

(6) WC-poti kõrgus põrandast prill-laua pealispinnani peab olema 470–500 millimeetrit. WC-potil olles peab saama kasutada bideedušši. Lisaks peab olema tagatud vee äravool põrandalt.

(7) WC-poti kasutamist hõlbustavad käetoed peavad olema mõlemal pool WC-potti 600-millimeetrise vahega ning asuma põrandast 800 millimeetri kõrgusel.

(8) Kraanikauss peab asuma põrandast 800 millimeetri kõrgusel ja seinast sellisel kaugusel, et kraanikausi alla jääks vähemalt 300 millimeetri sügavune ja 670 millimeetri kõrgune ruum põlvedele. Kraanikausi suurus peab olema valitud selliselt, et oleks tagatud 1,5-meetrise läbimõõduga manööverdamisruum.

(9) Kraanisegisti veehulga reguleerimine peab toimuma kergesti ja ühe liigutusega toimiva käsihoova abil ja vee temperatuuri reguleerimine termostaadiga.

(10) Tualettruumis asuv peegel peab olema moonutuseta ning paigutatud kraanikausi taha seinale peegli alumise serva kõrgusega põrandast kuni 900 millimeetrit. Kätekuivati või -paberi hoidja, seebialus või -dosaator, fõon, pistikupesad ning valgustilülitid paigaldatakse põrandast 900–1100 millimeetri kõrgusele.

(11) Tualettruumis peab olema häiresignalisatsioon, mille häireteavitus on suunatud lähedalasuvasse avalikult kasutatavasse ruumi. Häiret peab saama aktiveerida WC-potil ja põrandal olles.

(12) WC-poti kõrval asuvale seinale paigaldatakse põrandast 1,2 meetri kõrgusele 2–3 nagi.

§ 25. Nõuded erivajadust arvestavale pesemisruumile

(1) Avalikuks kasutamiseks määratud pesemisvõimalusega tualettruumis või pesemisruumis peab puudega inimese tarbeks olema eraldi, erivajadust arvestav pesemisruum või pesemisruumi osa, mis peab vastama järgmistele nõuetele:

- 1) dušikabiini laius on vähemalt 1,5 meetrit ning sügavus üks meeter;
- 2) seinale on dušisegistiga risti paigaldatud klapitav ja käsitugedega dušitool paigalduskõrgusega 470–500 millimeetrit;
- 3) dušisegisti alla ja kõrvale on seinale kinnitatud vähemalt 800 millimeetri pikkused horisontaalsed, paigalduskõrgusega 800–900 millimeetrit, ja vertikaalsed käepidemed, mis on dušitoolil istudes käeulatuses;
- 4) dušisegisti ja dušiotsak on dušitoolil olles kättesaadavad;
- 5) ligipääs dušitoolile on tasapinnaline ja takistuseta, pesemisruumi põrandal kasutatakse vahelibisevaid põrandakattematerjale;
- 6) seinale dušitooli või -segisti lähedusse paigaldatakse põrandast 1,2 meetri kõrgusele vähemalt kaks nagi;
- 7) sisustusesemed peavad muust ruumist kontrastselt eristuma.

(2) Avaliku sauna, majutushoone ja sarnase hoone puudega inimese erivajadust arvestav leiliruum peab vastama järgmistele nõuetele:

- 1) ukse valgusava laius on vähemalt 800 millimeetrit;
- 2) lava ees on vähemalt 1,5-meetrise läbimõõduga manööverdamisruum;
- 3) saunalava alumise istumisastme kõrgus on 470–500 millimeetrit;
- 4) seintele paigutatakse liikumist ja lavale pääsemist hõlbustavad käepidemed;
- 5) keris on ohutuspäärdega;
- 6) sisustusesemed peavad muust ruumist kontrastselt eristuma.

(3) Pesemisruumis peab olema häiresignalisatsioon, mille häireteavitus on suunatud lähedalasuvasse avalikult kasutatavasse ruumi. Häiret peab saama aktiveerida dušikabiinis, leiliruumis ja põrandal olles.

4. peatükk

Määruse rakendamine

§ 26. Rakendussäte

Käesoleva määruse § 1 lõikes 2 nimetatud ehitise ümberehitamisel ja laiendamisel, samuti ehitisele käesoleva määruse § 1 lõikes 2 esitatud funktsioonide andmisel peab tagama ehitise või selle osa vastavus käesolevas määruses sätestatud puudega inimeste erivajadustest tulenevatele nõuetele vastavalt käesoleva määruse § 1 lõikele 3.

Urve Palo
ettevõtlus- ja infotehnoloogiainminister

Merike Saks

kantsler